

ג ל י ר נ ר ת ל ע י ר נ כ פ ר ש ת ה ש ב ר ע
 ערוכים בידי נחמה ליבוביץ - השנה החמש עשרה
 יוצא לאור ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנוער
 הסתדרות נשי מזרחי באמריקה

וְזֹאת הַבְּרָכָה (תשט"ז-תשי"ז) ל"ג ח' - י"א לוי

א. שאלה כללית

בראשית רבה ק' (י"ג):
 (בראשית מ"ט, כ"ח) "וְזֹאת אֲשֶׁר דָּבַר לָהֶם אֲבִיהֶם: אֲבִיהֶם יַעֲקֹב אֵין כְּתִיב
 כֵּן, אֵלָּא "אֲבִיהֶם" - (אמר להם יעקב): עֲתִיד אָדָם אֶחָד כִּי־יֵצֵא בִּי לְבָרֶךְ
 אֶתְכֶם וּמִמָּקוֹם שִׁפְסָקְתִּי הוּא מִתְחִיל, שְׁנֹאמֵר "וְזֹאת אֲשֶׁר דָּבַר". כִּי־וְנָשָׂא
 מִשָּׁה פֶתַח בֵּיתָהּ - שְׁנֹאמֵר "וְזֹאת הַבְּרָכָה" ... וְכֵּמָּה חָתָם מִשָּׁה? "אֲשֶׁר־יִשְׂרָאֵל"
 וְאֵף דּוֹד כְּשֶׁבֶא לֹמַר תְּהִלָּה, מִמָּקוֹם שִׁפְסָק מִשָּׁה - מִשָּׁם הִתְחִיל: "אֲשֶׁר־יִשְׂרָאֵל"
 (תהלים א, א).

א. מה הרעיון המסומל בדברי המדרש האלה?

ב. השווה את דברי יעקב על לוי - בברכתו - לדברי משה על לוי בברכתו.

בראשית מ"ט	דברים ל"ג
ה שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרתיהם	ח וללוי אמר: תומיך ואוריך לאיש חסידך אשר נסיתו במטה תריבהו על מי מריבה
ו בסודם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבודי כי באפם הרגו איש וכרצונם עקרו שור	ט האמר לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אחיו לא הכיר ואת בניו לא ידע כי שמרו אמתך ובריתך ינצרו.
ז ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל.	י יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל ישימו קטורה באפך וכליל על מזבחך.

מה התכונה באופיו של שבט לוי המבולטת לנו בדברי יעקב ובדברי
 משה ומהי הסבה שאותה תכונה גנה אותה יעקב ושבח אותה משה?

(ועיין לזה דברי בעל העמק דבר: (אחרי שבאר שישנם שני דרכי
 חסידות)... ואוריך לאיש חסידך... והנה לזה החסידות של מעשה
 המצוות במסירות נפש, לקיים אמונת ה' ובריתו לרבים - לזה נדרש
 זהירות הרבה ועל זה ברח משה "ואוריך" - היינו שיהא אור תורת
 אמת מכשירה אותם לזה החסידות, שידאו לכוון הדרך הישר ולא יחא
 בא לעשות מעשהו זר מעשהו שלא על פי דברי תורה; והרי לוי
 ופנחס שניהם קנאו על הזנות ומסרו נפשם על זה, והנה פנחס
 עלה בשביל זה לגג המעלות, ולוי גער בו אביו, וכיוצא בזה
 הרבה. ומשום כן שנינו במסכת אבות "ולא עם הארץ חסיד" -
 שנדרש לזה דיוק רב. לסקול הפעולה לפי הזמן והמקום, וגם בכמה
 דברים נדרש לכללי התורה שאינם מבוארים.

ועיין גליון פנחס תשי"ג דברי בעל תורה תמימה ודברי הרב קוק
 שהובאו שם!

ג. ח אשר נסיתו במטה תריבהו על מי מריבה.

תרגום אונקלוס: די נסיתוהי בנסותא והוה שלים - והיה תמים
 כחנתוהי על מי דמצותא ואשתכח מהימן - ונמצא נאמן.

ספרי ה': הרבה נסיתו ונמצא שלם בכל חנסינות.

רש"י: שלא נתלוננו עם שאר המלינים.

רמב"ן: והנכון בעיני בדרך הפשט כי "במטה" כפשוטו הוא המקום אשר
 נסו ה' ברפידים. (ע' שמות י"ז א-ז) יאמר תומיך ואוריך יהיו
 לעולם לאיש חסידך ולזרעו אחרינו אשר נסית אותנו במטה כאשר
 חסאו בני ישראל וינסו את ה' על חמסם ולא היה (שבט לוי)
 בתוך העדה הנועדים על ה', כי האמין בה' ובדברו שיוציא
 להם מים מצור חלמיש...

